
*Володимир Мосіюк,
аспірант,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

РЕАЛІЇ ВІДНОВЛЕННЯ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Молочна галузь є стратегічно важливою складовою аграрного сектору України, яка забезпечує продовольчу безпеку населення, економічне зростання та створення

робочих місць. Вона відіграє значну роль у структурі національного господарства, адже молочна продукція є незамінним джерелом білків, жирів і вітамінів для здорового харчування. Проте останніми роками галузь зіштовхнулася з низкою викликів, які значно ускладнюють її розвиток та стабільність.

Серед основних чинників, що вплинули на скорочення виробництва молока, варто виділити кліматичні зміни, економічну нестабільність, нестачу державної підтримки та високі витрати на виробництво. Бойові дії призвели до руйнування частини ферм, порушення логістичних ланцюгів постачання кормів і ветеринарних препаратів, що суттєво позначилося на продуктивності молочного сектора й призвело до зростання частки низькоякісного молока, яке не відповідає європейським стандартам, і як наслідок обмежує можливості експорту. Зниження прибутковості молочного бізнесу змушує багатьох виробників переходити на альтернативні напрямки аграрного виробництва, такі як рослинництво, що потребує менших капіталовкладень та менш залежить від стабільного постачання кормів і ветеринарних препаратів тощо. [2]

За останні роки спостерігається зниження поголів'я великої рогатої худоби та виробництва молока. За результатами дослідження основними чинниками цього процесу є:

- втрата виробничих потужностей через бойові дії та окупацію територій;
- підвищення вартості кормів, енергоносіїв та ветеринарного обслуговування;
- зниження купівельної спроможності населення;
- відсутність державних програм підтримки фермерів у достатньому обсязі. [5]

Ці фактори спонукають до підвищення собівартості виробництва, що стає серйозним викликом для багатьох фермерських господарств.

Згідно з даними Державної служби статистики України, у 2023 році виробництво молока скоротилося на 15% порівняно з 2021 роком. Особливо постраждали невеликі фермерські господарства, які не мають доступу до сучасних технологій та фінансування. [1,2]

Важливим аспектом є також якість молочної продукції, яка має відповідати міжнародним стандартам, особливо в контексті євроінтеграції України. Сучасні тенденції розвитку молочної галузі вимагають активного впровадження новітніх технологій у виробництво, автоматизації процесів та застосування екологічно безпечних підходів до ведення тваринництва. Окрім того, розвиток підприємництва в галузі може стати ключем до її відновлення, сприяючи створенню нових ферм, кооперативів та розширенню експортних можливостей.

Попри всі труднощі, у галузі спостерігаються й позитивні тенденції. Деякі великі підприємства активно впроваджують європейські стандарти якості та модернізують виробничі процеси. Крім того, міжнародні організації надають фінансову допомогу та експертну підтримку, спрямовану на відновлення галузі, що спонукає до розвитку

підприємництва. [4] Підприємницька діяльність в молочній галузі відіграє одну із ключових ролей у її відновленні та подальшому зростанні. В сучасних умовах особливо важливо сприяти появі нових малих та середніх підприємств, які можуть гнучко адаптуватися до змін у ринковому середовищі.

Наразі державні програми підтримки можуть сприяти розвитку сімейних молочних ферм, які здатні виробляти якісну продукцію для внутрішнього ринку та експорту. Важливу роль у відновленні молочного сектору відіграють інвестиції, як з боку держави, так і міжнародних фінансових установ. Грантові програми та пільгове кредитування можуть сприяти модернізації виробництва. Впровадження автоматизованих систем доїння, цифрових платформ моніторингу здоров'я худоби та високоефективних кормів сприятиме підвищенню продуктивності галузі тваринництва, що визначатиме гармонізацію стандартів якості молочної продукції відповідно до вимог ЄС та відкриє нові можливості для експорту українських молочних виробів.

Таким чином, питання відновлення молочної галузі України є вкрай актуальним і потребує комплексного підходу, що включає державну підтримку, залучення інвестицій, інноваційні рішення та впровадження європейських стандартів якості тощо.

Отже, відновлення молочної галузі України є складним, але необхідним процесом, що вимагає комплексного підходу. Поєднання державної підтримки, залучення інвестицій, модернізації виробництва та розширення ринків збуту дозволить поступово відновити галузь та забезпечити її сталий розвиток та сприятиме подальшій перспективі її інтеграції в європейський ринок.

Література

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Стратегії розвитку молочного сектору. URL: <https://www.agro.me.gov.ua>
3. European Dairy Association. Dairy Industry in Eastern Europe. URL: <https://www.eda.europa.eu>
4. Світовий банк. Аналітичний звіт щодо сільського господарства України. URL: <https://www.worldbank.org>
5. Головка О. В. Економічні аспекти розвитку молочної галузі України // Аграрна економіка. 2023. №2. С. 45-52.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

**МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**РОЗВИТОК БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ В СІЛЬСЬКОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

07 - 08 березня 2025 р.

м. Київ

УДК 620.9:63

Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ., 07-08 березня 2025 р.). – К.: Видавництво «Наукова столиця», 2025 – 172 с.

Відповідальний за випуск д. е. н., професор **М. П. Талавира**

Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори.

© Національний університет біоресурсів і
природокористування України, 2025